CODI ÈTIC

COORDINADORA

CODI ÈTIC

Han format la Comissió del Codi Ètic:

Ramon Puig, Àngel Vàzquez, Jordi Planas, Carme Vinyoles, Dolors Serra i Lluís Puigdemont. I per part de l'equip tècnic, com a acompanyants: Joan Roura i Judit Sala

Consultora externa: Inpacte
Assessorament extern: Joan Canimas

COORDINADORA

CODI ÈTIC

PRESENTACIÓ 2

LA NOSTRA IDENTITAT 3

EL NOSTRE PROPÒSIT 5

LA NOSTRA ACCIÓ 8

EL NOSTRE ENFOCAMENT, PRINCIPIS I VALORS 10

CAPTACIÓ DE FONS 13

RELACIÓ AMB ALTRES ACTORS 14

- Amb la societat i la ciutadania
- Amb altres entitats i xarxes
- Amb les administracions públiques
- Amb el sector privat

PAUTES COMUNICATIVES, DE PUBLICITAT I IMATGE 16

- Comunicació institucional i transparència
- Ús d'imatges i llenguatge
- Publicitat i campanyes
- Protecció de dades i drets digitals

CODI ÈTIC

CONFLICTES D'INTERÈS **18**

Tipologies de conflictes d'interès

Principis per la gestió dels conflictes d'interès

Protocol d'actuació

ÒRGAN DE GARANTIA DEL CODI ÈTIC **20**

Funcions principals

Composició

Funcionament

Principis d'actuació

DIFUSIÓ DEL CODI ÈTIC **23**

MILLORA I SEGUIMENT DEL CODI ÈTIC **24**

Entrada en vigor del codi ètic

PRESENTACIÓ

La Coordinadora d'ONG Solidàries de les comarques gironines i l'Alt Maresme, en endavant la Coordinadora, es una federació d'entitats que treballa en xarxa per construir un món més just, equitatiu i solidari. Des del nostre naixement hem estat un espai de trobada, de treball en xarxa i de col·laboració entre entitats que, des de realitats molt diferents, comparteixen un compromís comú: la defensa dels drets humans i el treball per transformar les estructures de desigualtat.

La redacció d'aquest Codi Ètic ha estat fruit d'un procés col·lectiu de reflexió, basat en les experiències acumulades al llarg de gairebé tres dècades de trajectòria de la Coordinadora, així com en el diàleg constant amb les entitats federades. Hem après que, davant els reptes globals que afrontem —desigualtats econòmiques creixents, crisi climàtica, conflictes bèl·lics, vulneracions sistemàtiques dels drets humans, racisme estructural, violències patriarcals, polítiques migratòries restrictives, etc.—, necessitem disposar d'un marc comú que ens permeti afrontar-los amb fermesa, claredat i coherència.

Amb aquest Codi Ètic volem establir uns principis compartits que orientin tant el funcionament intern de la Coordinadora com les relacions amb els diversos actors amb qui treballem: les administracions públiques, la societat civil organitzada, els moviments socials i també la ciutadania. El document recull els valors que ens uneixen, els compromisos que assumim i les pautes que volem fer nostres per garantir que la nostra acció sigui transparent, transformadora i de defensa activa de la dignitat humana.

El Codi també respon a una necessitat de rendició de comptes: ens reconeixem com a part de la societat civil i, per tant, subjectes d'escrutini públic. La confiança que la ciutadania diposita en les nostres entitats i en la Coordinadora només pot sostenir-se si som capaces de demostrar coherència entre allò que diem i allò que fem, si fem un ús responsable dels recursos que gestionem i si garantim espais democràtics, inclusius i transparents en la presa de decisions.

A més, aquest document té un clar caràcter pedagògic. No només està adreçat a les entitats membres, sinó també a les persones voluntàries, equips tècnics, col·laboradors i col·laboradores, així com a tots els actors amb qui establim relació. Volem que serveixi com a eina de reflexió i formació, que ens ajudi a identificar i resoldre dilemes ètics, a prevenir incoherències i a consolidar bones pràctiques que enforteixin els moviments socials i solidaris de les comarques gironines.

Som conscients que aquest Codi no és un text tancat ni immutable. Ben al contrari: el considerem un instrument viu, en revisió i millora constants, capaç d'adaptar-se als nous reptes socials i polítics que puguin sorgir. Per això, hem previst mecanismes de seguiment i revisió periòdica que garanteixin que el document es manté útil, rellevant i plenament assumit per totes les entitats.

Finalment, entenem que aquest Codi Ètic és també una invitació oberta a la ciutadania. Volem que qualsevol persona, col·lectiu o institució que el consulti sàpiga amb claredat quins són els posicionaments ètics i polítics que defensem, i quines pràctiques ens comprometen com a Coordinadora. Creiem que fer-los visibles és la millor manera de reforçar la confiança en la nostra tasca i de contribuir, des de la corresponsabilitat, a l'objectiu compartit de construir societats més justes, igualitàries, solidàries i sostenibles.

LA NOSTRA IDENTITAT

La Coordinadora és una entitat de segon nivell que aplega una gran diversitat d'organitzacions compromeses amb la justícia global. Som una xarxa plural, nascuda el 1994 a Torroella de Montgrí, que des de llavors ha esdevingut un espai de trobada, articulació i incidència per a aquelles entitats que, des de diferents trajectòries i sensibilitats, comparteixen un objectiu comú: transformar les causes estructurals de les desigualtats i de les vulneracions de drets humans.

El nostre tret distintiu és la pluralitat. A la Coordinadora conviuen ONG de cooperació internacional, col·lectius de solidaritat internacionalista, entitats de base comunitària, fundacions d'acció social, associacions de defensa dels drets humans i moviments vinculats a la defensa dels drets socials, de gènere i/o ambientals. Aquesta diversitat és una riquesa que ens permet sumar experiències, metodologies i perspectives diverses. Ens ajuda a comprendre millor la complexitat del món i a construir propostes més sòlides i transformadores.

Com a xarxa de la societat civil organitzada, ens reconeixem com a agents de canvi polític, social i cultural. Això significa que no som meres executores de projectes o activitats, sinó que assumim el nostre paper actiu com a contrapès davant els poders públics i privats quan aquests perpetuen injustícies. Des de la nostra independència ideològica i econòmica, contribuïm a la creació d'alternatives que posin al centre la vida digna, la solidaritat i el respecte als drets humans.

Les entitats que formen part de la Coordinadora comparteixen uns trets comuns:

Estructura organitzativa i capacitat d'acció: totes disposen de personalitat jurídica i d'una mínima organització estable, la qual cosa els permet desenvolupar programes i accions amb continuïtat i responsabilitat.

No tenen afany de lucre: cap de les organitzacions membres té com a objectiu l'obtenció de beneficis privats. Els recursos que es generen es destinen íntegrament a la consecució dels objectius socials i solidaris que les defineixen.

Arrelament social i comunitari: les entitats tenen presència en el seu entorn i compten amb el suport i la implicació de persones voluntàries, sòcies, activistes o col·laboradores. Aquesta dimensió comunitària és una de les nostres principals fonts de legitimitat.

Independència i autonomia: la Coordinadora i les seves entitats membres mantenen la seva autonomia respecte als governs, partits polítics, confessions religioses i interessos privats. Això ens permet actuar amb llibertat i coherència amb els nostres valors, sense cap mena de subordinació, cooptació o instrumentalització de la nostra acció per part de tercers.

Democràcia i participació interna: ens regim per models de governança oberts i participatius que garanteixen la veu i el vot de totes les entitats membres. Apostem per la transparència i la corresponsabilitat en la presa de decisions.

Compromís amb la transformació social: totes les entitats membres assumeixen la voluntat de contribuir activament a la construcció d'una societat més justa, igualitària, sostenible i solidària.

Orientació a la justícia global: el nostre treball s'emmarca en la lluita contra la pobresa, les desigualtats i les violències; en la defensa i promoció dels drets humans; i en el foment d'una cultura de pau i de sostenibilitat ambiental.

Com a Coordinadora, entenem que la nostra força col·lectiva rau en la nostra capacitat de creació i treball en xarxa. L'articulació col·lectiva és, alhora, un espai d'aprenentatge mutu i una estratègia per superar els límits que cada entitat podria tenir de forma aïllada. Així doncs, som una plataforma plural, independent i transformadora. Ens definim per la nostra voluntat de ser agents de canvi, per la coherència ètica de les nostres accions i per la capacitat de generar aliances que vagin més enllà de la suma d'entitats, construint un moviment col·lectiu compromès amb la justícia global.

EL NOSTRE PROPÒSIT

El sentit de la Coordinadora és treballar col·lectivament per fer front a les desigualtats socials, polítiques, econòmiques i ambientals que travessen les nostres societats, tant al nostre territori com arreu del món. Entenem que vivim en un context global marcat per múltiples crisis interconnectades - climàtica, social, econòmica, de cures, democràtica i de valors ètics - que posen en risc la vida digna de milions de persones i l'equilibri del planeta. Davant d'aquesta realitat, assumim la responsabilitat de contribuir a la seva transformació, des de la convicció que un altre món no només és possible, sinó urgent i necessari.

La nostra tasca té com a horitzó la justícia global, un concepte ampli i dinàmic que recull la defensa dels drets humans universals, la sostenibilitat ambiental, l'equitat de gènere i la construcció de relacions socials basades en la cooperació i la solidaritat. Treballem per un món en què totes les persones puguin gaudir plenament dels seus drets civils, polítics, econòmics, socials, culturals i ambientals, i on les relacions entre pobles i comunitats es fonamentin en el respecte mutu i la dignitat.

En aquest marc, també promovem l'anàlisi crítica, la denúncia i la reversió dels processos de burocratització i de les creixents exigències administratives que comprometen la sostenibilitat de les entitats socials. Considerem que aquestes dinàmiques dificulten el correcte exercici de la seva funció social, en limiten l'autonomia operativa i generen una càrrega desproporcionada de gestió que desvia temps i recursos de les finalitats d'interès general que persegueixen. Aquest posicionament s'integra en la nostra defensa d'un teixit social robust, plural i amb plena capacitat d'incidència.

Els processos que impulsem comparteixen alguns trets essencials:

Caràcter transformador: no ens limitem a mitigar els efectes de la injustícia, sinó que busquem canviar les causes estructurals que la produeixen. Això implica qüestionar i desafiar les lògiques de poder, explotació i discriminació que sostenen les desigualtats.

Universalitat dels drets humans: considerem que totes les persones són subjectes de drets, independentment del seu origen, gènere, condició social, orientació sexual, creences o situació administrativa.

Compromís amb els col·lectius més vulnerabilitzats: treballem amb una mirada interseccional que reconeix com es combinen i es reforcen diferents eixos d'opressió —classe, gènere, raça, ètnia, edat, diversitat funcional, situació migratòria— i prioritzem les accions que contribueixin a revertir aquestes situacions.

Protagonisme dels pobles i les comunitats: defensem que els processos de canvi només poden ser sostenibles si sorgeixen de les mateixes comunitats implicades. Les nostres accions han de respectar i reforçar l'autonomia dels actors locals, fugint de qualsevol forma de paternalisme o imposició externa.

Incidència política i social: Entenem que la transformació social no depèn només d'accions puntuals, sinó de canvis estructurals profunds. Per això orientem la nostra incidència política, la denúncia de les injustícies i la formulació d'alternatives que garanteixin els drets i la dignitat de totes les persones des d'una perspectiva antiracista, decolonial i feminista.

Construcció de pau i gestió no-violenta dels conflictes: promovem la cultura de la pau, la resolució dialogada de les disputes i la resistència no-violenta com a camins legítims i necessaris per superar la injustícia.

Sostenibilitat i respecte pel planeta: la crisi ecològica i climàtica és inseparable de la crisi social. Defensem models de vida i de desenvolupament que respectin i protegeixin els límits del planeta, assegurin la justícia ambiental i garanteixin el futur de la biodiversitat i de les generacions presents i futures.

Educació i sensibilització: entenem l'educació transformadora com un pilar fonamental per aconseguir la justícia global. La sensibilització i la formació crítica són eines indispensables per construir una ciutadania activa, crítica i compromesa.

Coherència i responsabilitat: vetllem perquè els mitjans que fem servir siguin sempre coherents amb els nostres fins. No podem defensar la justícia i la dignitat si les nostres pràctiques internes reprodueixen dinàmiques de discriminació, explotació o manca de transparència.

En definitiva, treballem perquè les causes que ens mobilitzen —la defensa dels drets, la igualtat, la pau i la sostenibilitat— no poden esperar. Ens mou la convicció que la transformació social només serà possible si l'abordem de manera col·lectiva, articulant esforços i establint aliances amb altres actors i moviments socials, tant a escala local com global. Per això, el nostre codi ètic no és només un instrument intern de regulació, sinó també una declaració pública de compromís amb les lluites i els valors que orienten la nostra acció.

LA NOSTRA ACCIÓ

La Coordinadora és, sobretot, un espai de treball col·lectiu que enforteix la veu i l'acció de les entitats membres. No actuem com una ONG individual que executa projectes de forma directa, sinó que la nostra missió és articular, acompanyar i projectar col·lectivament les lluites per a la justícia global i la defensa dels drets humans.

La nostra tasca es desplega en diferents àmbits, que tot i ser diversos, comparteixen una mateixa finalitat: impulsar la transformació social per avançar cap a societats més justes, igualitàries, solidàries i sostenibles. Els nostres principals àmbits d'acció són els següents:

Enfortiment de les entitats membres: una de les funcions centrals de la Coordinadora és donar suport a les organitzacions federades. Ho fem a través de l'acompanyament tècnic, la formació i la generació d'espais de treball conjunt. L'objectiu és que cada entitat, amb la seva singularitat i trajectòria, disposi d'eines i recursos per desenvolupar la seva tasca de manera més eficaç, coherent i sostenible. Les entitats sòcies troben a la Coordinadora un espai de suport i de col·laboració que els permet reforçar la seva capacitat de transformació.

Incidència política i institucional: La Coordinadora és també un actor d'interlocució crítica i propositiva amb les institucions públiques. Ens comprometem a influir en les polítiques locals, comarcals i nacionals per assegurar que incorporin la perspectiva de justícia global i respectin els drets humans a través d'informes, posicionaments, campanyes públiques i participació en espais institucionals.

La nostra tasca consisteix a exercir pressió i fer propostes per tal que les polítiques públiques garanteixin la cooperació al desenvolupament, polítiques migratòries i socials més justes i fomentar iniciatives de pau i drets humans que responguin a les necessitats i els interessos col·lectius.

Sensibilització i comunicació transformadora: Contribuïm a generar discurs crític i consciència social a les comarques gironines, visibilitzant les causes de les desigualtats i proposant alternatives. Les nostres accions de sensibilització, comunicació i educació transformadora busquen empoderar la ciutadania perquè esdevingui subjecte actiu de canvi. Les campanyes públiques, les activitats de carrer, els tallers formatius i les iniciatives culturals i artístiques que impulsem tenen un objectiu clar: transmetre a la societat missatges rigorosos, inclusius i transformadors que qüestionin les narratives dominants i obrin camí a noves formes de relació més igualitàries.

Educació per la justícia global: Entenem l'educació com una eina fonamental per a la transformació. Des de la Coordinadora promovem activitats educatives tant en espais d'educació formal (tals com escoles, instituts, universitats...) com entorns d'educació no formal (espais de lleure) i informal (entorns comunitaris), amb l'objectiu de fomentar una ciutadania crítica i compromesa. L'educació per la justícia global inclou aspectes com els drets humans, la perspectiva feminista, la sostenibilitat ambiental, la cultura de pau i la diversitat cultural. Defensem una educació arrelada al territori però oberta al món, que connecti les problemàtiques locals amb les dinàmiques globals.

Construcció de xarxes i aliances: La Coordinadora és un espai de vertebració del teixit social. Ens relacionem i col·laborem amb altres plataformes, moviments socials, sindicats, col·lectius veïnals, universitats i actors públics, amb la convicció que només sumant esforços i compartint estratègies podrem avançar cap a transformacions reals. Aquest treball en xarxa ens permet superar la fragmentació i enfortir la veu col·lectiva de la societat civil en defensa dels drets i la justícia global.

EL NOSTRE ENFOCAMENT. PRINCIPIS I VALORS

Tot i respectar la diversitat i l'autonomia de cada entitat membre, la Coordinadora es regeix per un conjunt de principis i valors compartits que constitueixen la base del nostre compromís comú. Aquests principis no són simples declaracions, sinó criteris pràctics que han d'orientar les nostres accions, la nostra organització interna i les nostres relacions externes. Els principis i valors que orienten la nostra acció són els següents:

Justícia social i drets humans: Creiem que totes les persones, sense distinció, són subjectes de drets polítics, socials, econòmics i culturals. Entenem que cap dret pot ser gaudit plenament si d'altres són vulnerats, i rebutgem de manera explícita qualsevol forma de patriarcat, discriminació o violència. Ens comprometem a denunciar injustícies i a promoure marcs socials, polítics i legals que garanteixin una vida digna per a tothom.

Igualtat de gènere i diversitats sexuals: Defensem una igualtat real i efectiva que reconegui totes les formes de diversitat sexual, afectiva i de gènere. Ens comprometem a garantir espais lliures de violències masclistes, LGTBIfòbia i qualsevol expressió de discriminació basada en el sexe, la identitat o l'expressió de gènere. Ens comprometem a promoure relacions respectuoses, inclusives i equitatives, i a revisar de manera contínua els nostres discursos i pràctiques per evitar reproduir desigualtats o estereotips.

Llibertat de pensaments i creences: Reconeixem i valorem la pluralitat de conviccions, creences, opcions espirituals i formes de vida presents a la nostra societat. Defensem el dret de totes les persones a pensar, expressar i practicar les seves creences sense coaccions, estigmes ni discriminacions. Ens comprometem a fomentar espais de diàleg i convivència que garanteixin aquesta diversitat i a vetllar perquè les nostres accions, discursos i representacions promoguin una cultura de respecte, reconeixement i llibertat.

Dignitat humana i autonomia: Situem la dignitat humana al centre de les nostres accions. Rebutgem qualsevol pràctica que redueixi les persones a objectes de caritat, beneficència o assistencialisme. Defensem la capacitat d'agència de totes les persones i comunitats, i treballem per enfortir la seva autonomia i protagonisme en els processos de canvi.

Compromís amb un llenguatge rigorós i contra els discursos d'odi: Ens comprometem a combatre activament els discursos d'odi, la deshumanització i la degradació deliberada del llenguatge en l'espai públic. La Coordinadora treballa per construir un discurs rigorós, inclusiu i responsable com a part essencial de la defensa dels drets humans i per contrarestar tendències que erosionen la convivència democràtica i la solidaritat social.

Equitat i perspectiva interseccional: Assumim una mirada feminista i interseccional, que reconeix les múltiples formes d'opressió que travessen la nostra societat (gènere, raça, origen nacional, classe social, edat, orientació sexual, diversitat funcional, etc.). La Coordinadora i les seves entitats membres es comprometen a lluitar activament contra totes les formes de discriminació i a promoure relacions justes i equitatives en tots els àmbits.

Solidaritat i transformació social: La solidaritat no és només un valor, sinó també una pràctica política i quotidiana. Treballem des d'una concepció de solidaritat que va més enllà de l'assistència, i que es tradueix en accions transformadores que qüestionen les causes estructurals de les desigualtats. Entenem la solidaritat com un vincle horitzontal entre pobles, comunitats i persones.

Participació democràtica i horitzontalitat: Ens regim per models de presa de decisions que garanteixin la participació activa i igualitària de totes les entitats membres. Defensem un funcionament horitzontal, transparent i inclusiu, que eviti les jerarquies i fomenti la corresponsabilitat en les decisions i accions col·lectives.

Independència ideològica i econòmica: La Coordinadora manté la seva autonomia respecte als poders públics, partits polítics, interessos econòmics i confessions religioses. Les col·laboracions, convenis o finançaments no han de comprometre mai els objectius de la Coordinadora ni la nostra llibertat d'acció. La nostra força rau en la independència i en la coherència entre valors i pràctiques.

Coherència i responsabilitat col·lectiva: Les nostres entitats assumeixen el deure de ser coherents entre el que proclamen i el que fan. La coherència és una condició indispensable per mantenir la credibilitat i la confiança de la ciutadania. Ens comprometem també amb la responsabilitat col·lectiva, entenent que els errors o encerts de cada entitat afecten la imatge i la legitimitat de la Coordinadora en el seu conjunt.

Transparència: La transparència és una exigència ètica i política. Totes les entitats membres i la Coordinadora en el seu conjunt han de facilitar informació clara, accessible i periòdica sobre les seves activitats, la gestió dels recursos i els processos de presa de decisions.

Drets laborals i condicions de treball dignes: Defensem unes condicions de treball justes, segures i dignes per a totes les persones que formen part de la Coordinadora i de les entitats membres, ja siguin equips tècnics, personal contractat, col·laboradores o voluntariat amb responsabilitats específiques. Rebutgem qualsevol forma de precarització i promovem relacions laborals basades en l'equitat, el respecte mutu i la corresponsabilitat. Entenem que la coherència del sector social exigeix que les organitzacions que defensem drets també els garantim internament i fomentem models organitzatius que cuidin la sostenibilitat emocional i material dels equips.

Cultura de la cura i del bon tracte: La Coordinadora vol ser un espai on la vida i el benestar de les persones siguin prioritaris. Apostem per una cultura de les cures que valori el treball reproductiu i emocional, promogui relacions basades en el respecte i la responsabilitat mútua, i rebutgi qualsevol forma de violència o maltractament. Les cures i el bon tracte són també criteris polítics que orienten la nostra manera de fer incidència i de relacionar-nos amb la societat.

Lleialtat: La confiança entre les entitats membres és el fonament per treballar plegats. I, la lleialtat entre elles i amb la Coordinadora és la base de la confiança. Això implica actuar de bona fe i actuar segons els acords presos segons estableixen els estatuts de la Coordinadora.

Confidencialitat i discreció: Les entitats membres, i especialment els membres del Secretariat i l'equip tècnic, han de mantenir la confidencialitat i la discreció sobre aquelles informacions i debats que afectin a tercers, o que suposin informació privilegiada.

CAPTACIÓ DE FONS

La sostenibilitat econòmica és una condició indispensable perquè la Coordinadora pugui complir la seva missió i garantir la continuïtat de les seves accions. Tanmateix, la manera com captem i gestionem els recursos no és neutral: reflecteix els nostres valors i determina en gran mesura la nostra capacitat d'actuar amb independència i coherència. Per això, establim un conjunt de **criteris i compromisos** que han d'orientar la captació i l'ús dels fons econòmics:

Independència i coherència: Acceptarem només aquells recursos que no condicionin la nostra llibertat d'acció ni comprometin els nostres principis. Vetllarem per evitar recursos que provinguin d'activitats contràries als drets humans, a la pau o a la sostenibilitat ambiental, o que puguin suposar un risc de legitimar actors o pràctiques que contribueixen a les desigualtats.

Rendició de comptes: Tota entrada de recursos serà gestionada de manera clara, pública i transparent. Ens comprometem a publicar anualment la informació econòmica de la Coordinadora i a compartir-la amb les entitats membres, la ciutadania i les institucions públiques. La transparència en la procedència i ús dels fons és imprescindible per garantir la confiança i la legitimitat de la Coordinadora.

Diversificació de fonts de finançament: Per preservar la nostra independència, busquem un equilibri en les fonts de finançament, combinant recursos públics (locals, autonòmics, estatals o europeus), possibles aportacions privades i fórmules d'autofinançament. Aquesta diversificació ens permet reduir la dependència d'un sol actor i assegurar la nostra autonomia econòmica, que és condició per l'autonomia estratègica.

Compromís amb l'economia social i solidària: Sempre que sigui possible, promovem models de finançament que reforcin la coherència amb els nostres valors, apostant per les finances ètiques, la contractació responsable i les iniciatives pròpies d'autofinançament que reforcin l'economia social i solidària.

Els recursos com a mitjà i no com a finalitat: Aconseguir recursos econòmics mai no podrà esdevenir una finalitat en si mateixa. Els recursos són un mitjà al servei dels objectius de la Coordinadora i de les entitats membres. Ens comprometem a evitar que la recerca de fons desplaci el sentit polític i transformador de la nostra acció.

RELACIONS AMB ALTRES ACTORS

La Coordinadora entén que el treball per la justícia global no es pot fer en solitari. Som part d'un teixit social més ampli i necessitem relacionar-nos amb diversos actors, des de la ciutadania organitzada fins a les institucions públiques i els agents econòmics. Aquestes relacions, però, han d'estar guiades pels nostres valors i principis, i han de garantir sempre la nostra independència i coherència.

Relació amb la societat i la ciutadania

La Coordinadora és un espai al servei de la societat civil. No actuem com a contrapoder tancat en nosaltres mateixos, sinó com un instrument per canalitzar la participació ciutadana i fer possible que la veu de la ciutadania crítica i compromesa tingui incidència real. Ens comprometem a facilitar vies de participació perquè la ciutadania pugui implicar-se en la nostra tasca; a promoure el coneixement directe de la nostra feina i donar eines per a la reflexió crítica i l'acció transformadora; acompanyar i donar suport a les persones i col·lectius que volen denunciar injustícies, exercir pressió política i construir alternatives, i finalment, a promoure la cohesió social i la convivència, rebutjant qualsevol forma de discriminació.

Relació amb altres entitats i xarxes

La Coordinadora no té sentit sense el treball en xarxa. El nostre objectiu és construir aliances i generar sinergies amb altres entitats i moviments socials del territori i d'arreu. En les nostres relacions amb altres entitats, ens comprometem a fomentar la cooperació i complementarietat, evitant la duplicitat d'accions i competències innecessàries, a afavorir l'intercanvi d'experiències i coneixements com a eina de creixement col·lectiu, a practicar la crítica responsable, explicitant els motius i contrastant la informació abans de fer aparicions públiques, a contribuir al reforç i millora de les plataformes de coordinació, tant a nivell local com nacional i internacional, i finalment, a fugir del paternalisme en la relació amb entitats d'altres contextos i respectar la seva autonomia, impulsant relacions basades en l'horitzontalitat i la corresponsabilitat.

Relació amb les administracions públiques

Les administracions públiques són actors fonamentals en la garantia dels drets i en el desenvolupament de polítiques socials. La Coordinadora manté amb elles una relació de diàleg crític i propositiu: col·laborem quan es tracta d'impulsar polítiques justes i denunciem quan aquestes vulneren drets o reforcen desigualtats. Ens comprometem a defensar la nostra independència política en totes les relacions amb els poders públics, a exercir el dret i deure de participar en espais de decisió i control de les polítiques públiques, a rebutjar qualsevol intent de substitució de les administracions en les seves responsabilitats, a exigir transparència i rendició de comptes a les institucions, especialment en l'ús dels recursos públics destinats a cooperació i drets socials i a treballar per garantir que les polítiques públiques siguin coherents, inclusives i transformadores.

Relació amb el sector privat

Som conscients que el sector privat té un impacte creixent en la vida de les persones i en les dinàmiques globals. Per això la Coordinadora mantindrà una relació selectiva i crítica amb aquest sector, diferenciant clarament entre les grans corporacions transnacionals i, d'altra banda, les empreses locals, les cooperatives i les iniciatives de l'economia social i solidària. Els criteris que guien aquesta relació consisteixen a no col·laborar amb empreses que vulnerin drets humans, promoguin pràctiques laborals o ambientals abusives, o tinguin vincles amb la indústria armamentista, extractiva o especulativa; prioritzar la relació amb empreses de l'economia social i solidària, que comparteixin els nostres valors i contribueixin al bé comú; exigir responsabilitat fiscal i rebutjar col·laboracions amb empreses que facin ús de paradisos fiscals o pràctiques d'evasió; denunciar públicament les iniciatives de filantropia corporativa que en realitat amaguin afany de lucre o rentada d'imatge.

PAUTES COMUNICATIVES, DE PUBLICITAT I IMATGES

La comunicació és una de les principals eines de la Coordinadora per fomentar la transformació social. No es tracta només de transmetre informació, sinó de construir discurs, sensibilitzar, generar consciència crítica i afavorir la mobilització social. Per això, establim uns criteris ètics i polítics que orienten la manera com ens comuniquem, tant a nivell intern com extern.

Comunicació institucional i transparència

La Coordinadora i les entitats membres tenen l'obligació de posar a disposició de la ciutadania informació clara i accessible sobre les línies d'acció i projectes que impulsem, els objectius i resultats obtinguts, la procedència i gestió dels recursos econòmics i la composició dels òrgans de govern i els mecanismes de presa de decisions.
Aquesta informació ha d'estar disponible de manera periòdica a través de memòries, informes, pàgines web i altres canals digitals i presencials. Apostem per una comunicació inclusiva i accessible, que tingui en compte la diversitat de capacitats (visuals, auditives, cognitives o lingüístiques). En aquest mateix sentit, garantirem una comunicació institucional que defensi la diversitat sexogenèrica i que eviti reproduir estereotips masclistes o LGTBIfòbis, així com una representació justa i digna de les diferents conviccions, tradicions i pràctiques de culte.

Ús d'imatge i llenguatge

La manera com representem la realitat a través de les imatges, el llenguatge i els testimonis té un impacte directe en la percepció social de les persones i col·lectius amb qui treballem. Per això, ens comprometem a: respectar la dignitat i la voluntat de totes les persones representades, obtenint sempre el seu exprés consentiment informat; evitar estereotips i representacions victimitzants o paternalistes que perpetuïn relacions de desigualtat, visibilitzar la diversitat (d'origen, gènere, edat, capacitats, orientació sexual, etc.)

i promoure relats inclusius que fomentin la cohesió social; utilitzar un llenguatge no sexista i inclusiu, que reflecteixi el compromís amb la igualtat de gènere i la diversitat; contextualitzar adequadament les imatges i testimonis, identificant sempre que sigui possible les persones, col·lectius i llocs representats; tenir una cura especial amb la representació de la infància i l'adolescència, garantint la seva protecció i el respecte a la seva intimitat; i, equilibrar els aspectes emocionals i racionals en la comunicació, fugint del sensacionalisme i apostant per missatges que fomentin la reflexió crítica.

Publicitat i campanyes

Les nostres campanyes públiques han de ser coherents amb els valors de la Coordinadora i amb aquest Codi Ètic. Ens comprometem a fer servir la publicitat i les campanyes com a eines d'educació transformadora i incidència política, no com a instruments de màrqueting; evitar la competència deslleial entre entitats membres i promoure missatges col·lectius i coordinats sempre que sigui possible; incorporar criteris d'accessibilitat i inclusió en tots els materials, canals i formats utilitzats; vetllar perquè les campanyes no instrumentalitzin el patiment, sinó que mostrin processos de resistència, apoderament i transformació social.

Protecció de dades i drets digitals

En un context en què la informació i les dades personals tenen un valor creixent, la Coordinadora es compromet a complir estrictament la legislació vigent en matèria de protecció de dades personals; gestionar la informació de manera segura i responsable, garantint la privacitat de les persones i entitats vinculades; promoure una cultura digital ètica i responsable, que valori la seguretat, la sobirania tecnològica i l'ús crític de les eines digitals, incloses les tecnologies emergents com la intel·ligència artificial.

En conjunt, la comunicació de la Coordinadora és una eina per transformar imaginaris socials, generar confiança i reforçar la legitimitat del sector. La manera com ens expressem, mostrem i expliquem forma part del nostre compromís ètic i reflecteix la coherència entre allò que defensem i allò que fem.

CONFLICTES D'INTERÈS

La Coordinadora entén per conflicte d'interès qualsevol situació en què una persona o una entitat vinculada pugui veure compromesa, o es pugui percebre que compromet, la seva imparcialitat, objectivitat o independència en l'exercici de les seves responsabilitats. La seva correcta gestió és essencial per preservar la confiança, la legitimitat i la transparència del conjunt d'entitats membres.

Constitueix conflicte d'interès qualsevol circumstància en què els interessos particulars d'una persona o d'una entitat puguin influir, o aparentar que influeixen, en la presa de decisions col·lectives, entrant en contradicció amb els principis, objectius i interessos comuns.

Per assegurar una gestió clara, identifiquem diverses tipologies de conflictes d'interès.

Tipologies de conflictes d'interès

Conflictes personals: Quan una persona amb responsabilitats dins la Coordinadora té vincles professionals o familiars amb actors que poden beneficiar-se d'una decisió col·lectiva. O quan persones vinculades a la Coordinadora i molt significades públicament, exercint lícitament els seus drets cívics, poden posar en risc la posició, els interessos o la reputació de la Coordinadora.

Exemple: contractació de serveis d'una empresa amb la qual es tenen vincles de parentiu; decisions econòmiques que afecten directament una entitat on la persona té un altre càrrec.

Exemple: quan una persona està molt significada políticament o com activista, i hi ha el risc que s'identifiqui el seu signe polític amb el de la Coordinadora, causant a aquesta un perjudici.

Conflictes institucionals: Quan una entitat membre utilitza la seva posició dins la Coordinadora per obtenir avantatges propis o per impulsar accions contràries als principis comuns. Exemples: prioritzar els interessos d'una entitat per damunt del consens de l'assemblea; mantenir una conducta institucional que vulnera els principis ètics de la Coordinadora i que pot comprometre la credibilitat, la reputació i la coherència ètica del conjunt de les entitats.

Conflictes d'informació privilegiada: Quan es fa ús d'informació interna amb finalitats que no responen a l'interès col·lectiu. Exemples: utilitzar informació privilegiada de la Coordinadora per aconseguir finançament propi; compartir informació sensible amb actors externs per obtenir un benefici particular.

Conflictes polítics o partidistes: Quan les accions o posicionaments dins la Coordinadora estan condicionats per afiliacions partidistes, generant risc de pèrdua d'independència col·lectiva. Exemple: Quan una entitat membre pressiona perquè la Coordinadora signi un comunicat alineat amb l'estratègia d'un partit polític concret sense que hi hagi un consens previ o una justificació basada en els seus principis o línies de treball.

Principis per la gestió dels conflictes d'interés

Per prevenir i gestionar adequadament aquestes situacions, establim els principis següents:

Identificació immediata: Tota persona o entitat ha de comunicar sense dilació qualsevol situació que pugui constituir un conflicte d'interès real, potencial o aparent.

Transparència: Les situacions detectades han de ser exposades als òrgans col·lectius pertinents amb la informació suficient per garantir la correcta valoració del cas.

Abstenció: Les persones o entitats afectades han de retirar-se de qualsevol deliberació o decisió relacionada directament amb la situació de conflicte. Valoració ètica: La Comissió de Seguiment Ètic analitzarà els casos, escoltarà les parts implicades i emetrà una recomanació fonamentada d'acord amb els principis de diligència, proporcionalitat i integritat institucional.

Protocol d'actuació

Davant un conflicte d'interès, el procediment serà el següent:

Comunicació formal del cas a la Junta o a la Comissió Ètica per part de la persona o entitat afectada, o de tercers que n'hagin detectat l'existència. Quan la situació ho requereixi, la Coordinadora podrà habilitar mecanismes d'anonimat i confidencialitat per protegir les persones denunciants.

Anàlisi preliminar per determinar la naturalesa del conflicte i la necessitat d'una instrucció més detallada.

Instrucció i deliberació, durant les quals la Comissió Ètica podrà recollir informació addicional, escoltar les parts implicades i, si escau, sol·licitar documentació acreditativa.

Informe de recomanació, que determinarà les mesures a adoptar per garantir l'interès col·lectiu, incloent-hi l'abstenció, la suspensió de determinades funcions o, en supòsits de gravetat especial, la revisió de la condició de membre de l'entitat afectada.

Presa de decisió per part de la junta, aplicant les mesures que corresponguin, en base a l'informe de recomanació.

Seguiment i registre, amb l'objectiu de garantir la traçabilitat, la transparència i la millora contínua en la prevenció i gestió futura dels conflictes d'interès.

ÒRGAN DE GARANTIA DEL CODI ÈTIC

La Comissió de Seguiment Ètic és un òrgan independent i col·lectiu encarregat de garantir l'aplicació, la revisió i l'actualització del Codi Ètic de la Coordinadora. Té la funció d'acompanyar, orientar i vetllar perquè el Codi sigui una eina realment útil i efectiva en la vida quotidiana de la Coordinadora.

Funcions principals

Vetllar pel compliment del Codi: Assegurar que els principis i criteris recollits en el document siguin respectats i aplicats.

Assessorar en situacions de dilema o conflicte: Donar suport a les entitats o persones que es trobin davant decisions difícils o contradictòries. Acompanyar en la gestió de casos de conflicte d'interès o de vulneració del Codi.

Fer seguiment dels conflictes d'interès: Rebre, analitzar i fer recomanacions sobre els casos comunicats. Garantir un procediment clar, transparent i basat en la responsabilitat col·lectiva.

Promoure la reflexió ètica: Generar espais de debat i sensibilització sobre dilemes ètics que afecten la Coordinadora i el sector de la cooperació i la justícia global.

Recollir i difondre bones pràctiques: Identificar experiències positives dins la Coordinadora o d'altres entitats que puguin servir de referent.

Proposar actualitzacions del Codi: Impulsar processos periòdics de revisió i millora del document, adaptant-lo als nous reptes i necessitats.

Composició

La Comissió vetllarà per tenir una composició plural i representativa, amb presència de diferents tipus d'entitats membres i sensibilitats. La seva composició ha de reflectir la diversitat de la Coordinadora (territorial, de gènere, de dimensió d'entitats, de perspectives ideològiques, de procedència cultural o ètnica i àmbits de treball). Les persones membres de la Comissió seran designades per l'Assemblea General amb mandats temporals i possibilitat de renovació.

La periodicitat de la Comissió serà de quatre anys. Un cop transcorregut aquest termini, s'haurà de procedir a la renovació de la Comissió.

Funcionament

La Comissió es reunirà almenys una vegada a l'any, i sempre que sigui necessari davant un cas urgent o una situació de conflicte. Podrà convocar reunions extraordinàries a petició d'entitats membres o del Secretariat de la Coordinadora. Les seves deliberacions es faran amb criteris de confidencialitat, transparència i imparcialitat, assegurant que totes les parts siguin escoltades.

Principis d'actuació

La Comissió de Seguiment Ètic actuarà sempre sota els principis de:

Diàleg i mediació: El diàleg ha de ser la primera eina per afrontar qualsevol desacord. Sempre que sigui possible, apostem per processos de mediació interna que permetin arribar a acords justos i consensuats.

Respecte i escolta activa: Les parts implicades han de poder expressar-se lliurement i ser escoltades sense judicis previs. Cap conflicte es pot resoldre sense reconèixer la dignitat i els drets de totes les persones implicades.

Confidencialitat i transparència: Els processos de resolució han de protegir la confidencialitat de les persones afectades, però alhora garantir transparència en els procediments i criteris utilitzats.

Imparcialitat: Els mecanismes de resolució han de garantir que no hi hagi biaixos ni favoritismes. Quan calgui, es poden incorporar persones externes que actuïn com a mediadors independents.

Orientació al bé comú: Les decisions i acords han de prioritzar l'interès col·lectiu de la Coordinadora i el compliment dels principis del Codi Ètic

DIFUSIÓ DEL CODI ÈTIC

El Codi Ètic de la Coordinadora no és un document pensat per restar inactiu, ni per ser consultat únicament en situacions de conflicte. És una eina viva que ha d'integrar-se en el funcionament quotidià de la Coordinadora i de les entitats membres. Per aquest motiu, s'estableix un conjunt de compromisos destinats a garantir-ne la difusió i l'adequada apropiació.

Coneixement i accessibilitat: Totes les entitats membres, així com les persones vinculades (equips tècnics, voluntariat, òrgans de govern i col·laboradors), han de tenir accés fàcil i permanent al Codi Ètic. Per fer-ho possible, ens comprometem a: publicar el document de manera íntegra a la nostra pàgina web i en altres canals digitals; disposar-ne de versions impreses en espais de trobada i assemblees; assegurar que el Codi sigui accessible també per a persones amb diversitat funcional o barreres lingüístiques.

Apropiació col·lectiva: La difusió no és només una qüestió de disponibilitat del text, sinó també d'apropiació col·lectiva. El Codi hauria de ser conegut, entès i assumit per les entitats membres. En aquest sentit, la Coordinadora podrà impulsar, sempre que es consideri oportú, sessions formatives o de sensibilització per afavorir la reflexió sobre els continguts del Codi; així com organitzar tallers pràctics, dinàmiques participatives o espais de diàleg obert que facilitin compartir dubtes, inquietuds o propostes de millora.

Referència en la vida quotidiana: El Codi Ètic ha de ser una referència habitual en la presa de decisions i en l'acció quotidiana de la Coordinadora i de les entitats membres. Això implica que: Els òrgans de govern de la Coordinadora (Assemblea, Secretariat, grups de treball) han de tenir present el Codi en la seva deliberació i presa de decisions. Tota nova entitat que vulgui adherir-se a la Coordinadora haurà de conèixer, acceptar i ratificar explícitament aquest Codi. El Codi es prendrà com a base per elaborar el Reglament de Règim Intern, així com en els criteris de col·laboració amb altres actors.

Projecció externa: La difusió del Codi no s'ha de limitar a l'àmbit intern. És també una eina de projecció externa i de rendició de comptes davant la societat. Per això, ens comprometem a: fer-lo públic i visible com a mostra del compromís ètic de la Coordinadora, a utilitzar-lo com a referència en la comunicació amb mitjans, institucions i altres entitats, així com a fer-lo servir com a marc de legitimitat a l'hora de denunciar pràctiques que vulnerin els valors i drets que defensem.

En síntesi, la difusió del Codi Ètic té un doble objectiu: enfortir la coherència i la cohesió interna de la Coordinadora i fer visible davant la societat el nostre compromís ètic i polític. La seva força no depèn només del contingut, sinó sobretot del grau en què les entitats i les persones s'apropien d'aquests valors i es comprometen a posar-lo en pràctica.

MILLORA I SEGUIMENT DEL CODI ÈTIC

La Coordinadora estableix mecanismes concrets d'avaluació i seguiment que permetin verificar la seva aplicació, detectar dificultats i incorporar millores. Aquesta avaluació és clau per garantir la coherència, la transparència i la legitimitat de la Coordinadora i de les seves entitats membres.

Caràcter viu del Codi: El Codi Ètic és un document dinàmic i revisable. No l'entenem com una norma rígida, sinó com un marc de referència que pot transformar-se en funció de les necessitats socials, polítiques i organitzatives del nostre entorn. La seva vigència depèn de la capacitat col·lectiva d'actualitzar-lo i d'adaptar-lo a nous reptes.

Comissió de Seguiment Ètic: La Coordinadora comptarà amb una Comissió de Seguiment Ètic, encarregada de vetllar per l'aplicació i la revisió periòdica del Codi. Aquesta comissió estarà formada per representants d'entitats membres i podrà comptar amb persones expertes externes quan sigui necessari. Les funcions principals de la Comissió són promoure la reflexió ètica dins la Coordinadora, assessorar en casos de dilema o conflicte relacionats amb el Codi, fer seguiment dels conflictes d'interès detectats i, finalment, proposar actualitzacions o millores en el text.

Participació de les entitats membres: L'avaluació i seguiment del Codi no és responsabilitat exclusiva de la Comissió Ètica. Totes les entitats membres tenen el deure de comunicar possibles conflictes o incoherències detectades, participar en els espais de reflexió i actualització del Codi i contribuir amb bones pràctiques i experiències que enriqueixin el marc col·lectiu.

Compromís de millora contínua: L'avaluació del Codi no té com a finalitat sancionar, sinó millorar les pràctiques col·lectives. El seu objectiu és fomentar una cultura d'aprenentatge compartit, on els errors es converteixin en oportunitats de canvi i on la coherència ètica sigui una aspiració permanent.

Propostes de modificació: Les propostes de modificació del Codi Ètic corresponen al Secretariat i a la Comissió de Seguiment del Codi i ha de comptar amb el suport de la majoria absoluta del nombre legal de membres de l'òrgan corresponent. L'acord de modificació ha de ser adoptat per l'Assemblea General de la Coordinadora i ha de tenir el suport de dues terceres parts de les entitats membres.

En definitiva, l'avaluació i seguiment del Codi Ètic garanteixen que aquest document sigui una eina realment útil, aplicada i assumida per totes les entitats. El compromís amb la revisió periòdica i amb la millora contínua reforça la legitimitat de la Coordinadora i la seva capacitat de contribuir a la transformació social des de la coherència i la responsabilitat col·lectiva.

Entrada en vigor del codi ètic

El Codi Ètic de la Coordinadora entrarà en vigor l'endemà de la seva aprovació per part del Secretariat i posterior ratificació per l'Assemblea. A partir d'aquest moment, el Codi esdevé el marc de referència compartit per totes les entitats que formen part de la Coordinadora.

Un cop aprovat, totes les entitats membres disposaran d'un termini de tres mesos per adherir-s'hi formalment. Aquesta adhesió es farà mitjançant una comunicació escrita del seu òrgan de govern, adreçada al Secretariat de la Coordinadora, en què es manifesti el compromís explícit d'assumir els principis i criteris que recull el Codi.

Entenem que cada entitat té els seus ritmes interns i realitats pròpies. Per aquest motiu, de manera excepcional i sempre a partir d'una petició raonada i justificada de l'entitat, el Secretariat podrà concedir un termini addicional de fins a dos mesos per completar el procés d'adhesió.

En el cas que, un cop exhaurits els terminis previstos, una entitat no formalitzi l'adhesió al Codi, el Secretariat informarà de la seva baixa com a membre de la Coordinadora, d'acord amb els criteris de transparència i coherència que han de regir la vida interna de l'organització.

COOR
DINA
DORA

Coordinadora d'ONG Solidàries
c. Mestre Francesc Civil, 3, baixos
17005 de GIRONA

tel. 872 29 01 26 | solidaries@solidaries.org

www.solidaries.org